

Juryrapport

U heeft eerder vanmiddag korte presentaties gehoord van de drie genomineerden voor de LOT-populariseringsprijs 2008. Gelet op het reglement van de LOT-populariseringsprijs, merkt de jury op dat geen van de genomineerde “werken” geheel voldoet aan de criteria, in het bijzonder niet aan het criterium dat het werk moet rapporteren over actueel taalkundig onderzoek. Alle drie de werken leggen wel impliciete verbanden met taalkundig onderzoek, maar doen er geen direct verslag van. Toch betekent dit niet dat de jury de prijs dit jaar niet zou willen toekennen. Volgens de juryvoorzitter van vorig jaar moet het winnende werk bij de lezer de gedachte oproepen “Wat is taalkunde toch leuk” en niet alleen maar “Wat is taal toch leuk”. De jury van dit jaar meent dat voor wie taal heel leuk vindt, de taalwetenschap vanzelf komt. Wij denken daarom dat de drie genomineerde werken van dit jaar bij uitstek populariserend zijn: ze weten een groot publiek te boeien en te inspireren met allerlei informatie over “taal”. Wie het boek leest en de websites bezoekt moet wel tot de conclusie komen dat taal niet alleen leuk maar zelfs fascinerend is.

Wim Daniëls is de onvermoeibare auteur van een hele reeks populariserende boeken. Het vorig jaar verschenen *Over Nederlands gesproken, ... het verhaal van onze taal* is bedoeld voor jeugdige lezers van 11 jaar en ouder. Dat Daniëls voor deze groep schrijft, is bijzonder prijzenswaardig, want zoiets gebeurt maar zelden. Het boek is in prettige stijl geschreven en aantrekkelijk geïllustreerd. Er wordt gebruik gemaakt van populaire middelen als quiz en taaltest en de vormgeving sluit aan bij wat de doelgroep gewend is.

Aan de orde komen de verschillende fasen van het Nederlands, spelling, klankleer (uitspraak), woordvorming, zinsleer, dialecten, Nederlands buiten Nederland, het verschil tussen Nederlands Nederlands en Vlaams Nederlands, en andere soorten Nederlands, met uiteraard ook aandacht voor jongerentaal. In het korte bestek van het boek komen zo hoofdzaken uit de geschiedenis aan bod en taalveranderingen in het hedendaagse Nederlands. Het boek geeft, bijvoorbeeld in het hoofdstuk woordvorming en zinsleer, ook een idee van de taalregels die je feilloos toepast zonder er weet van te hebben.

Over Nederlands gesproken zal voor de meeste jeugdige lezers de eerste kennismaking met het verschijnsel taal zijn. Een waardevolle kennismaking, want spelenderwijs passeren heel wat wetenswaardigheden de revue. Het boek gaat over (met een allusie naar een vorig jaar bekroond boek) wat iedereen van 11 jaar en ouder over taal zou moeten willen weten.

Voor de wat oudere leerlingen, de middelbare scholieren, heeft Cecilia Odé de multimediale website *Bedreigde talen* ontwikkeld. De website is buitengewoon origineel en de vormgeving van de site is erg mooi. Na een paar keer klikken wist de jury al: dit is de toekomst van het populariseren. De site vertelt het verhaal van de bedreigde talendiversiteit en presenteert dat met een massa oorspronkelijk materiaal en onbekende voorbeelden. Veel van het authentieke geluids- en videomateriaal komt van de auteur zelf, wat voor het beoogde publiek van vwo-scholieren geen rol zal spelen, maar wat bij de LOT-populariseringsprijs wel degelijk mag meetellen.

Bedreigde Talen benut uitmuntend de mogelijkheden van multimedia met alle filmpjes, foto's, kaarten, keuzemenu's en quizen. De site biedt veel informatie over taal en de diversiteit van talen, maar beantwoordt ook essentiële vragen over wat taal betekent voor de mens. Daarmee treedt de site buiten de taalwetenschap en slaat een brug naar antropologie. Middelbare scholen kunnen de site dan ook gebruiken als verdieping bij het vak aardrijkskunde. Zo kunnen scholieren van verschillende profielen kennismaken met het fenomeen taal en met de rijkdom van de talen van de wereld. Niet alleen leerlingen van de

middelbare school, ook vele anderen zullen heel veel plezier aan deze website beleven. Het is dan ook niet voor niets dat de website sinds de lancering van de eerste les in september 2007 zeer druk wordt bezocht. Inmiddels is ook al een Engelse versie van de site gepubliceerd.

De Taalstudio maakte de website “De talenquiz” ook voor de bijzonder belangrijke doelgroep van middelbare scholieren. “De talenquiz” is een bruisende, zeer afwisselende website van constante kwaliteit, met veel oog voor de actualiteit. Elke maand verschijnt er een nieuwe, speelse quiz met vragen over allerlei onderwerpen, over taalpathologie, taalcontact, -verwerving, -technologie, diachronie, etcetera. Haast ongemerkt wordt zo het complete spectrum van de taalwetenschap doorlopen en zijn er regelmatig aanknopingspunten voor verdere verdieping. Op deze wijze wordt zeer effectief maandelijks een enorm publiek bereikt en fungeert de website als doorgeefluik van taalkundige wetenswaardigheden en expertise. De jury was onder de indruk van dit vernieuwende medium, waarop inmiddels ruim 1100 docenten in de bovenbouw van havo/vwo geabonneerd zijn. Dat komt neer op een – let wel: maandelijks - bereik van 50.000 leerlingen. Met dat indrukwekkende bereik op middelbare scholen, kan het haast niet anders of de taalwetenschap zal steeds meer bekendheid gaan genieten in de hele samenleving. Dat is natuurlijk precies het doel van de popularisering.

Vandaar dat de jury besloten heeft dat de LOT-populariseringsprijs 2008 toe te kennen aan De Taalstudio voor de website “De talenquiz”.

Jan Stroop, namens de Jury
14 november 2008